

Etusivu>Sinun oikeutesi>Rikoksen uhri>Korvaukset>Jos korvaushakemustani käsitellään tässä maassa

Jos korvaushakemustani käsitellään tässä maassa

Slovenia

Millaisista rikoksista korvausta voi saada?

Korvausta voidaan myöntää ainoastaan **tahallisten väkivaltarikosten uhreille**. Tahalliset väkivaltarikokset ovat rikoksia, jotka rikoksentehtäjä tekee tahallaan ja jotka kohdistuvat suoraan uhrin henkeen tai terveyteen voimaa käyttäen (henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, kuten murha, tappo ja ruumiinvamman aiheuttaminen) tai tämän seksuaaliseen koskemattomuuteen (seksuaalirikokset).

Toisena ehtona on, että rikoslaisista näistä rikoksista rangaistaan vähintään yhdellä vuodella vankeutta. Korvauksia ei siis voi saada sakolla rangaistavista rikoksista.

Millaisista vahingoista korvausta voi saada?

Korvausta ei voi saada vähäisistä vammoista (esim. ruhjeet, hankaumat ja mustelmat) tai sellaisista ruumiinvammoista, joilla on ainoastaan väliaikainen ulkoinen vaikutus tai jotka vain väliaikaisesti ja vähäisessä määrin vaikuttavat uhrin terveyteen.

Korvausta sen sijaan voi saada tapauksissa, joissa ruumiinvamman katsotaan olevan vähintään **vähäinen** (esim. tikkejä vaativat pehmytkudonhaavat, vähäiset murtumat, vähäiset sijoiltaanmenot ja venähdykset, lievä tärykalvon repeämä, aivotärähdykset, johon liittyy lyhyt tajunnan menetys, yhden tai kahden hampaan menetys ja yhden sorminivelen menetys).

Voinko saada korvausta, jos olen rikoksen uhrina kuolleen henkilön omainen tai huollettava? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta?

Kyllä. Vainajan **jälkeenjääneille** eli henkilöille, joista uhri oli ennen kuolemaansa huolehtinut tai ollut velvollinen huolehtimaan (erityisesti alaikäiset lapset ja täysipäiväisesti opiskelevat alle 26-vuotiaat lapset, avio- tai avopuoliso, jolla ei ole tuloja ja joka on työtön hänestä itsestään riippumattomista syistä, sekä vanhemmat, jos heillä ei ole tai he eivät kykene hankkimaan riittävää toimeentuloa), voidaan myöntää korvausta henkisestä kärsimyksestä.

Voinko saada korvausta, jos olen rikoksesta hengissä selvinneen uhrin omainen tai huollettava? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta tässä tapauksessa?

Et voi.

Voinko saada korvausta, vaikka en ole EU:n jäsenvaltion kansalainen?

Et voi. Muodollinen edellytys korvauksen myöntämiselle on, että korvauksen hakija on Slovenian tasavallan tai toisen EU:n jäsenvaltion kansalainen.

Voinko hakea korvausta tässä maassa, jossa asun tai josta olen kotoisin (asun tässä maassa tai olen sen kansalainen), vaikka rikos tehtiin toisessa EU-maassa? Voinko hakea korvausta tässä maassa sen maan sijasta, jossa rikos tehtiin? Jos voin, millä edellytyksillä?

Et voi. Korvauksen hakemiseksi rikoksen on täytynyt tapahtua Slovenian tasavallan alueella tai slovenialaisessa laivassa tai lentokoneessa riippumatta siitä, missä kyseinen laiva tai lentokone sijaitsi rikoksen tapahtumahetkellä.

Onko tehtävä ensin rikosilmoitus poliisille, ennen kuin voi hakea korvausta?

Kyllä. Korvausta voi hakea vasta, kun toimivaltaiselle viranomaiselle (poliisi, syyttäjänvirasto) on tehty rikosilmoitus tai kun viranomaisella on kirjannut sen ja käsittelee sitä **rikoksena** (eikä esimerkiksi vähäisenä rikkomuksena). Lisäksi on oltava kohtuullinen epäily siitä, että rikos on tapahtunut (asia on edennyt syyttäjälle).

Onko odotettava mahdollisen poliisi- tai rikostutkinnan tuloksia, ennen kuin voi hakea korvausta?

Ei. On kuitenkin oltava **kohtuullinen epäily** siitä, että rikos on tapahtunut, mikä pääsääntöisesti tarkoittaa sitä, että vähintäänkin on nostettu rikossyyte, jonka poliisi on välittänyt edelleen syyttäjänvirastolle tutkintansa valmistuttua.

Onko ensin haettava korvausta rikoksentehtäjältä (jos hänet on tunnistettu)?

Pääsääntöisesti korvauksen myöntämisen perusteena näissä tapauksissa on **lainvoimainen ja täytäntöönpanokelpoinen tuomio, jolla uhrille on myönnetty korvausta** ja joka on voitu antaa jo rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä (siviilikannetta rikosoikeudellisessa menettelyssä koskeva päätös) tai siviilikäsittelyssä (kannetta koskeva päätös). Lisäehtona on, että tähän tuomioon perustuva **täytäntöönpano** (maksun perintä) on **epäonnistunut tai ei ole lainkaan mahdollinen** (rikoksentehtäjällä ei ole omaisuutta tai omaisuuden ei voida kohdistaa täytäntöönpanotoimenpiteitä).

Seuraavissa poikkeustilanteissa ei kuitenkaan ole välttämätöntä hakea ensin korvausta rikoksentehtäjältä:

– kun rikoksen uhri lukeutuu johonkin erityisen suojelun piiriin kuuluvaan ryhmään – **lapset, perheväkivallan uhrin, vammaiset, toisen EU:n jäsenvaltion kansalaiset** (valtioiden rajat ylittävissä tapauksissa)

– kun **rikoksentehtäjän henkilöllisyys** on yhä **selvittämättä** (kolmen kuukauden kuluttua rikosilmoituksen kirjaamisesta tai tekemisestä eikä se selviä ennen vahingonkorvauslautakunnan päätöstä) tai jos rikoksentehtäjä **ei voida asettaa syytteeseen** (esim. rikoksentehtäjä on kuollut tai alle 14-vuotias eikä rikosoikeudellisessa vastuussa).

Voinko saada korvausta, vaikka rikoksentehtäjä ei ole tunnistettu tai tuomittu? Jos voin, mitä näyttöä korvausvaatimuksen tueksi on esitettävä?

Jos rikoksentehtäjän henkilöllisyys ei ole tiedossa (kolmen kuukauden kuluttua rikoksen paljastumisesta tai rikosilmoituksen tekemisestä eikä häntä tunnisteta ennen vahingonkorvauslautakunnan päätöstä), uhri voi hakea korvausta.

Pääsääntöisesti korvaus on yhteydessä rikoksentehtäjän tuomitsemiseen, kun korvausta haetaan (siviili- tai rikosoikeudellisissa menettelyissä) sellaisen täytäntöönpanokelpoisen asiakirjan eli tuomion perusteella, jolla uhrille on myönnetty korvaus, mutta uhri ei pysty sitä perimään rikoksentehtäjältä (täytäntöönpano ei onnistu tai on mahdoton).

Mikäli uhrilla on erityisasema (lapset, vammaiset tai perheväkivallan ja valtioiden rajat ylittävien rikosten uhrin – muiden EU:n jäsenvaltioiden kansalaiset), rikoksentehtäjän tuomitseminen ei ole ehto korvauksen hakemiselle.

Onko korvausta haettava johonkin määräaikaan mennessä?

Kyllä. Korvausten hakemiselle on kaksi määräaika.

Kun tapaukseen liittyy **rikoksentehtäjä, jonka henkilöllisyys ei ole tiedossa**, tai **erityisessä asemassa olevia uhreja** (lapset, perheväkivallan uhrin, vammaiset ja muiden EU:n jäsenvaltioiden kansalaiset), määräaika korvauksen hakemiselle on **kuusi (6) kuukautta rikoksen tapahtumisesta**.

Muissa tapauksissa, kun korvausta haetaan ensin rikoksentehtäjältä, määräaika korvauksen hakemiselle on **kolme (3) kuukautta päätöksen vastaanottamisesta tai siitä, kun korvauksen hakija sai tiedon, että täytäntöönpano ei ole onnistunut**. Jos täytäntöönpanoa ei ole haettu, määräaika on kolme (3) kuukautta siitä, kun korvauksen hakija sai tiedon, että **täytäntöönpano ei ole mahdollinen**.

Mitä vahinkoja ja kuluja korvaus kattaa?

Kattaako se esimerkiksi seuraavat:

a) rikoksen uhrin osalta:

– **aineelliset (muut kuin psyykkiset) vahingot:**

vahingosta aiheutuneet terveydenhoitokulut (sairaanhoito – avo- ja sairaalahoito, toipuminen) – **KYLLÄ**, mutta ainoastaan siinä tapauksessa, että henkilö ei ole oikeutettu riittäviin eläke- ja työkyvyttömyysvakuutuksen etuuksiin. Kuluja korvataan Slovenian lakisääteisen pakollisen sairausvakuutuksen kattamien terveyspalvelujen kuluja vastaava määrä, kuitenkin enintään 20 000 euroa

vahingosta aiheutuneet lisätarpeet tai kulut (mm. huolenpito ja apu, tilapäinen tai jatkuva hoito, pitkäaikainen kuntoutus ja fysioterapia, asuntoon tehtävät muutokset, erityisapuvälineet jne.) – **EI**

pysyvä vammautuminen (invaliditeetti ja muut pysyvät vammat)

ansionmenetykset hoidon ajalta tai sen jälkeen (myös alentunut ansiokyky tai kyky maksaa elatusapua yms.) – **EI**

ansiomahdollisuuksien menetykset – **EI**

vahinkotapahtumaan liittyvistä oikeudellisista menettelyistä aiheutuvat kustannukset (esim. asianajokulut ja tuomioistuinmaksut) – **EI**

korvaus varastetuista tai vahingoittuneista henkilökohtaisista tavaroista – **EI**

muut

– **psyykkiset vahingot:**

uhrin kipu tai kärsimys – **KYLLÄ**, fyysinen tai psyykinen kärsimys (joka johtuu elämänlaadun heikentymisestä, kosmeettisesta haitasta, vapauden rajoittumisesta tai ihmisarvon tai henkilökohtaisten oikeuksien loukkauksesta). Korvausta pelosta ei tunneta.

b) oikeudenhaltijoiden tai uhrin omaisten osalta:

– **aineelliset (muut kuin psyykkiset) vahingot:**

hautauskulut – **EI**, koska kyse on sosiaalietuudesta, joka pannaan täytäntöön toisen lain mukaan;

terveydenhoitokulut (esim. lähiomaisen saama psykoterapia, avo- ja sairaalahoito, kuntoutus) – **KYLLÄ (ainoastaan uhreille)** Slovenian lainsäädännön mukaisen pakollisen sairausvakuutuksen kattamien terveyspalvelujen kuluja vastaava määrä ja ainoastaan, jos henkilöllä ei ole pakollista tai vapaaehtoista sairausvakuutusta.

elatusavun menetys – **KYLLÄ** kuolleen lapsille, jotka täyttävät perhe-eläkkeelle asetetut ehdot (alle 15-vuotiaat ja täysipäiväisten opiskelijoiden osalta alle 26-vuotiaat), mutta joille eläkettä ei ole myönnetty (vainajasta johtuneista syistä);

ansiomahdollisuuksien menetykset – **EI**

– **psyykkiset vahingot:**

omaisten tai oikeudenhaltijoiden kipu tai kärsimys / jälkeenjääneille maksettava korvaus uhrin kuoltua – **KYLLÄ**, jälkeenjääneille maksetaan korvauksia psyykkisestä kärsimyksestä, joka aiheutuu läheisen menetyksestä;

a) rikoksen uhrin osalta:

– **aineelliset (muut kuin psyykkiset) vahingot:**

vahingosta aiheutuneet terveydenhoitokulut (sairaanhoito – avo- ja sairaalahoito, toipuminen)

vahingosta aiheutuneet lisätarpeet tai kulut (mm. huolenpito ja apu, tilapäinen tai jatkuva hoito, pitkäaikainen kuntoutus ja fysioterapia, asuntoon tehtävät muutokset, erityisapuvälineet jne.)

pysyvä vammautuminen (invaliditeetti ja muut pysyvät vammat)

ansionmenetykset hoidon ajalta tai sen jälkeen (myös alentunut ansiokyky tai kyky maksaa elatusapua yms.)

ansiomahdollisuuksien menetykset

vahinkotapahtumaan liittyvistä oikeudellisista menettelyistä aiheutuvat kustannukset (esim. asianajokulut ja tuomioistuinmaksut)

korvaus varastetuista tai vahingoittuneista henkilökohtaisista tavaroista

muut

– **psyykkiset vahingot:**

uhrin kipu tai kärsimys

b) oikeudenhaltijoiden tai uhrin omaisten osalta:

– **aineelliset (muut kuin psyykkiset) vahingot:**

hautauskulut

terveydenhoitokulut (esim. lähiomaisen saama psykoterapia, avo- ja sairaalahoito, kuntoutus)

elatusavun tai ansiomahdollisuuksien menetys

– **psyykkiset vahingot:**

omaisten tai oikeudenhaltijoiden kipu tai kärsimys / jälkeenjääneille maksettava korvaus uhrin kuoltua.

Maksetaanko korvaus kertaussummana vai kuukausierinä?

Korvaus maksetaan pääsääntöisesti kertaussummana, paitsi jos on tarpeen tulevaisuudessa myöntää korvausta tietyille ajanjaksoille (esim. lapsen täysipäiväinen opiskelu).

Millä tavalla oma käyttäytymisen rikoksen jälkeen, rikosrekisteritietoni tai yhteistyöstä kieltäytyminen korvausmenettelyjen yhteydessä saattaa vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta, ja miten se vaikuttaa korvauksen määrään?

Korvauksen määrää päätettäessä otetaan huomioon **korvauksen hakijan toiminta** rikoksen tapahtumahetkellä ja sen jälkeen sekä **myötävaikutus** vahingon syntymiseen ja laajuuteen. Korvauksen määrää voidaan pienentää tai korvaushakemus voidaan hylätä näiden perusteella.

Korvauksen hakijan rikosrekisteriä ei tarkisteta, mutta yhteistyöhaluttomuus korvausprosessissa voi johtaa siihen, että joitakin myönteisen korvauspäätöksen kannalta merkityksellisiä olosuhteita ei voida näyttää toteen, minkä vuoksi vahinkojen tunnustamisen ehdot eivät täyty. Mikäli korvauksen hakija ei vastaa viranomaisten pyyntöihin täydentää korvaushakemustaan, puutteellinen korvaushakemus voidaan hylätä.

Millä tavalla taloudellinen tilanteeni vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään?

Uhrin taloudellista tilannetta ei tarkisteta, ja siksi se ei vaikuta oikeuteen saada korvausta tai maksettavan korvauksen määrään.

Onko muita kriteerejä, jotka vaikuttavat mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään?

Kyllä. Korvauksen määrään vaikuttavat alentavasti kaikki muut korvaukset tai suoritukset, joita korvauksen hakija saa minkä tahansa muun syyn perusteella samantyyppisestä vahingosta.

Miten korvauksen määrä lasketaan?

Fyysisen ja henkisen kärsimyksen osalta otetaan huomioon korkeimmat lakisääteiset korvausmäärät, ja korvauksen määrä määritellään näissä rajoissa ja suhteessa vamman vakavuuteen tai vahingon tyyppiin.

Fyysiseen kipuun liittyen erityissäännöissä määritellään vammojen luokat, ja laissa on säädetty näiden luokkien vähimmäis- ja enimmäismäärät: 50–500 euroa vähäisistä vammoista, 100–1 000 euroa keskivaikeista vammoista, 250–2 500 euroa vakavista vammoista, 500–5 000 euroa hyvin vakavista vammoista ja 1 000–10 000 euroa äärimmäisen vakavista vammoista.

Muuntyyppisten vammojen osalta laissa viitataan muuhun lainsäädäntöön. Hoitokuluja korvataan pakollisen sairausvakuutuksen kattamien terveyspalveluiden, joihin vakuutetulla henkilöllä on olosuhteet huomioon ottaen Slovenian lainsäädännön nojalla oikeus, kuluja vastaava määrä. Uhrin jälkeenjääneet voivat saada elatusavun menettämisen perusteella korvausta siinä laajuudessa kuin eläke- ja työkyvyttömyysvakuutuksia koskevassa Slovenian lainsäädännössä on säädetty.

Onko korvauksen määrällä ala- tai ylärajaa?

Kyllä. Fyysisestä kivusta vähimmäismäärä on 50 euroa ja enimmäismäärä 10 000 euroa. Henkisestä kärsimyksestä enimmäismäärä on 10 000 euroa. Korvausta läheisen menettämisestä aiheutuvasta henkisestä kärsimyksestä voidaan myöntää kaikille vainajan omaisille aina 10 000 euroon saakka.

Onko minun mainittava korvausvaatimuksen määrä hakemuslomakkeessa? Jos on, onko olemassa ohjeita siitä, miten vaadittu määrä lasketaan, tai muista korvausvaatimukseen liittyvistä näkökohdista?

Ei. Hakemuslomakkeella on mahdollista ilmoittaa korvauksen määrä, mutta laki ei vaadi sitä.

Vähennetäänkö muualta (esim. työnantajan vakuutuksesta tai yksityisestä vakuutuksesta) mahdollisesti saamieni korvausten määrä viranomaisen tai muun elimen maksamasta korvauksesta?

Kyllä. Lain mukaan korvauksen määrään vaikuttavat **alentavasti** kaikki muut korvaukset tai **suoritukset**, joita korvauksen hakija saa **minkä tahansa muun syyn perusteella** samantyyppisestä vahingosta.

Voiko korvauksesta saada ennakkoa? Jos voi, millä edellytyksillä?

Ei voi.

Voinko saada täydentävää tai lisäkorvausta (esim. olosuhteiden muuttumisen tai terveydentilani huononemisen perusteella) sen jälkeen, kun korvaushakemus on ratkaistu?

Laissa ei ole mainintaa tällaisesta olosuhteiden muutoksesta.

Mitä asiakirjoja hakemukseen on liitettävä?

Lain mukaan hakemuksen tueksi on esitettävä seuraavat asiakirjat:

asianajovaltuutus

jäljennös poliisin raportista (tai muulta viranomaiselta esitutkinnan tai rikosoikeudenkäynnin yhteydessä saaduista asiakirjoista)

asiaan liittyvät lääkärintlausunnot ja todistukset

korvauksen hakijan ilmoitus korvauksen hakemisesta muualta.

Mikäli korvauksen hakija hakee korvausta, koska hän ei ole voinut saada sitä rikoksentehtäjältä, seuraavat asiakirjat tulee liittää mukaan hakemukseen:

jäljennös tuomiosta (jonka perusteella korvaus myönnettiin)

jäljennös täytäntöönpanomääräyksestä ja todistus siitä, että täytäntöönpano ei ole onnistunut tai se ei ole mahdollinen.

Viranomainen voi pyytää lisätodisteita varmistaakseen korvauksen myöntämisen edellytysten täytymisen.

Veloitetaanko hakemuksen vastaanottamisesta ja käsittelystä hallinnollisia tai muita maksuja?

Ei. Lain mukaan korvausmenettelyihin liittyvistä hakemuksista, toimenpiteistä ja päätöksistä ei peritä maksua.

Mikä viranomainen ratkaisee korvaushakemukset (kotimaisissa tapauksissa)?

Rikoksen uhreille maksettavien korvauksista päättävä lautakunta (*Komisija Vlade Republike Slovenije za odločanje o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj*, jäljempänä 'vahingonkorvauslautakunta').

Mihin hakemus lähetetään (kotimaisissa tapauksissa)?

Oikeusministeriölle (*Ministrstvo za pravosodje*) osoitteeseen Župančičeva 3, 1000 Ljubljana.

Onko minun oltava läsnä korvaushakemusta ratkaistaessa tai muulloin menettelyn aikana?

Ei.

Kuinka kauan viranomaisen korvauspäätöksen tekeminen kestää (liikimäärin)?

Lainmukainen määräaika päätöksen antamiselle on kolme (3) kuukautta täydellisen hakemuksen vastaanottamisesta. Pääsääntöisesti menettely kestää alle vuoli vuotta tapauksesta riippuen.

Jos olen tyytymätön viranomaisen päätökseen, miten voin riitauttaa sen?

Vahingonkorvauslautakunnan päätös voidaan riitauttaa Slovenian hallintotuomioistuimeen toimitettavalla kanteella.

Mistä saan tarvittavat lomakkeet ja korvaushakemuksen tekemistä koskevat tiedot?

Oikeusministeriön verkkosivustolta osoitteesta:

http://www.mp.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_kaznovalno_pravo_in_clovekove_pravice/sektoir_za_popravo_krivic_in_podporo_zrtvam_kaznivih_dejanj/odskodnine_zrtvam_kaznivih_dejanj/

Sivuston englanninkielinen versio:

http://www.mp.gov.si/en/areas_of_work/legislation_on_the_justice_system/sektoir_za_popravo_krivic_in_podporo_zrtvam_kaznivih_dejanj/crime_victims_compensation_national_cross_boarder_situations/

Tietoa voi pyytää myös kirjallisesti tai puhelimitse:

Ministrstvo za pravosodje

Direktorat za kaznovalno pravo in človekove pravice

Sektor za popravo krivic in podporo žrtvam kaznivih dejanj

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

Puhelin: +386 1 369 5442

S-posti: gp.mp@gov.si

Lain mukaan poliisin tulee tarjota perustiedot siitä, miten kansalaiset voivat käyttää oikeuksiaan. Myös muut uhrien asioita käsittelevät elimet ovat yleensä ajan tasalla näistä oikeuksista ja voivat antaa tietoa (sosiaalityön keskus, uhrien auttamiseen keskittyvät kansalaisjärjestöt).

Voinko soittaa johonkin palvelunumeroon? Onko jollakin verkkosivustolla ohjeet korvaushakemuksen tekemisestä?

Ks. edellä.

Onko korvaushakemuksen tekemiseen mahdollista saada oikeudellista neuvontaa (lakimieheltä)?

Maksutonta oikeusapua ei ole mahdollista saada näissä tapauksissa.

Yleistä hallintomenettelyä koskevien sääntöjen mukaan virkamiehen on kuitenkin noudatettava asianosaisen oikeuksien suojaamisen periaatetta, mikä merkitsee sitä, että korvauksen hakijan on voitava käyttää oikeuksiaan, oikeudet on saatettava hakijan tietoon, hakijaa on pyydettyä täydentämään hakemuksensa ja annettava tarvittavaa tietoa. Tässä yhteydessä on huolehdittava, että hakijan tietämättömyys tai puutteelliset tiedot eivät loukkaa heidän oikeuksiaan.

Onko olemassa uhrien tukijärjestöä, joka voisi auttaa hakemuksen tekemisessä?

Kyllä. Eräät kansalaisjärjestöt (kuten väkivallattoman viestinnän järjestö, *Društvo za nenasilno komunikacijo*) tarjoavat apuaan.

Päivitetty viimeksi: 12/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.